

Samenleven en samen zorgen

Morele spanningen in de langdurige zorg

Prof. dr. Femmianne Bredewold

Universiteit
voor
Humanistiek

Ben Sajet
centrum

Clash van 'goeden'

Fotografie: Hapé Smeele, "Een andere werkelijkheid"

Drie centrale vragen

1. Wat is goed samenleven?
2. Wie bepaalt dat?
3. Wat is de betekenis hiervan voor mensen die afhankelijk zijn van zorg en hun naasten?

Zorgscripts

‘In elke samenleving ontstaat een min of meer gedeeld ‘script’ over wat ‘goede’ zorg is, wie daarvoor verantwoordelijk is en hoe zorgrelaties eruit horen te zien’ (Van Heijst, 2011, p. 16).

Zorgscripts

Periode	Zorgscript
Ca. 1700 - 1875	Liefdadigheidsscript
Ca. 1875 - 1945	Maakbaarheidsscript
Ca. 1945 - 2010	Zorg-als-recht-script
Ca. 2010 - heden	Zorg-als-gedeelde-praktijk-script

Het liefdadigheidsscript

Fotografie: Hapé Smeele, "Een andere werkelijkheid"

Het maakbaarheidsscript

Fotografie: Hapé Smeele, "Een andere werkelijkheid"

Het recht-op-zorg-script

Fotografie: Hapé Smeele, "Met de moed van een ontdekkingsreiziger"

Het zorg-als-gedeelde-praktijk-script

Fotografie: Hapé Smeele, "Een andere werkelijkheid"

Opvallende patronen in zorgscripts

1. Elk script is een reactie op vorige scripts
2. Vaak radicale koerswijziging
3. Zonder oog voor verworvenheden
4. Bepaalde stemmen weinig gehoord

Morele spanningen en hoe daarin te navigeren

1. Recht - liefdadigheid
2. Individu – gemeenschap
3. Gelijkheid - verschil

Recht - Liefdadigheid

Fotografie: Hapé Smeele, "Een andere werkelijkheid"

Recht - Liefdadigheid

	Zorg als daad van liefde	Zorg als recht
Kracht	Ruimte voor kwetsbaarheid en afhankelijkheid	Gelijke toegang en verdeling van zorg
Risico	Ongelijke verdeling van zorg	Verlies van menselijkheid

Individu - Gemeenschap

Fotografie: Hapé Smeele, "Met de moed van een ontdekkingsreiziger"

Individu - Gemeenschap

	Gemeenschap	Individu
Kracht	Verbondenheid	Vrijheid
Risico	Conformisme en uitsluiting	Relationele vervreemding

Gelijkheid - Verschil

Fotografie: Hapé Smeele, "Een andere werkelijkheid"

Gelijkheid - Verschil

	Gelijkheid	Verschil
Kracht	Mogelijkheden	Behoeften
Risico	Aanpassing aan gestelde norm	Stigmatisering

Hedendaagse botsingen

1. Tussen de zorgscripts
2. Tussen diverse betrokkenen

Wat is goed samenleven?

Fotografie: Hapé Smeele, "Een andere werkelijkheid"

‘Het is nodig om de geschiedenis te kennen om je ervan te bevrijden. Zodat je niet meer aan haar onderworpen bent, zonder dat te weten of haar herhaalt zonder dat te willen.’

(Pierre Bourdieu, 1995)